

grundlovstridigt, og den anden, at det er uretfærdigt. Helt bortset fra det Spørgsmaal, om Forslaget lader sig forene med Grundlovens Ordlyd eller ej, er det sikkert, at den Ordning, der herved tilsigtes, er ikke, saaledes som den højtærede Indenrigsminister endte med at sige, nogenlunde retfærdig, men derimod sfrigende uretfærdig. Smidler tid er det jo, navnlig af det ærede Medlem fra Møen, blevet gjort gældende, at en saadan Uretfærdighed finder sin Støtte allerede deri, at Grundlovens Bestemmelser ikke hjemle en Fordring om, at Folketingskredsene skulle være nogenlunde lige store, og at denne Fordring heller aldeles ikke finder Medhold i de Forhandlinger, som fandt Sted paa den grundlovgivende Rigsforsamling. Det ærede Medlem fremsførte forleden Dag i sit første Foredrag den Udtalelse, at „Grundloven ikke bestemmer, at Folketingskredsene skulle være lige store, at Grundlovens § 32 kun omhandler det samlede Antal af Folketingsmænd“. Denne Grundlovsfortolkning har jeg tilladt mig at more mig over, og jeg beklager, at jeg derved har krænket det ærede Medlem, som aabenbart fandt, at det kun var min store Ungdom, der bevirkede, at jeg ikke havde tilstrækkeligt Blik for Livets sande Allvor. Det ærede Medlem tilbød yderligere at instruere mig om, hvorledes det var gaaet til paa den grundlovgivende Rigsforsamling. Jeg er nu altid meget taknemlig for Belysning og Besledning, men det ærede Medlem vil ikke tage mig det ilde op, naar jeg siger ham, at det er ikke heldigt, naar den, der vil agere Mentor, viser sig ikke at kunne sin Værdie. Den Fremstilling, som det ærede Medlem gav af, hvad der passerede paa den grundlovgivende Rigsforsamling, er fuldstændig urigtig, og det maa være mig tilladt saa kort som muligt at godtgøre, hvad det var, der i Virkeligheden skete. Dette er allerede til Dels fremdraget under forrige Møde af det ærede Medlem for Aarhus (Reis) og jeg skal derfor ikke gentage forskellige af de Udtalelser fra den grundlovgivende Rigsforsamling, som dette ærede Medlem allerede har anført; jeg saa i det væsentlige indskrænke mig til at supplere dem med nogle flere. Det er ganske rigtigt, saaledes som det ærede Medlem fra Møen udtalte — og det er derpaa, han støtter sin Paastand — at i det oprindelige Grundlovsudkast, lød den paa-gældende Bestemmelse saaledes: „Valgene til Folketinget foregaa efter Distrikter paa omtrent 12,000 Indvaanere“, medens den endelige Redaktion derimod kom til at lyde saaledes: „Antallet af Folketings Medlemmer skal omtrent være efter Forholdet af 1 til 14,000 Indvaanere“. Nu er det

imidlertid allerede tilstrækkelig fremhævet af det ærede Medlem for Aarhus (Reis), at Ordføreren vedkom udtalte følgende: „Nu nogle saa, ikke væsentlige Modifikationer ere gjorte, saasom at, i Stedet for at Udfastet bestemmer, at der skal vælges 1 af 12,000 Indvaanere til Folketinget, er der i dette Forslag foreslaaet, at der skal vælges 1 af 14,000 Indvaanere, saaledes at Antallet omtrent vil blive 100 Medlemmer“. Det blev altsaa udtrykkelig erklæret, at de foreslaaede Ændringer ikke indeholdt nogen væsentlig Modifikation, man gik ud fra de samme Principper som selve Udfastet. I Sammenhæng hermed blev det saa af Kultusministeren — det var Madvig — paa Regeringens Vegne udtalt, at han förstod Paragraffen saaledes, at der var indbrømt „et vist Spillerum“ for Valglovens Ordning af Kredsenes Omfang. Dette er omtrent alt, hvad der om den Ting blev sagt ved Behandlingen af selve Grundlovsparagraffen. Men derefter kom Spørgsmaalet atter til en vis Grad frem eller blev atter berørt ved Forhandlingen om Valgloven, og det viser sig da, at man fra alle Sider gik ud fra som noget, der var selvforstaaeligt, at Grundloven havde fastsat, at der skulde være omtrent 14,000 Indvaanere i hver Valgkreds. Dette blev fra alle Sider betragtet som noget, der i den Grad saldt af sig selv, at ingen fandt Anledning til særlig og udtrykkelig at udtale det, men at det derimod gennem en Mængde rent lejlighedsvisse Ytringer, der forudsatte dette som givet, viser sig, at der ikke var et eneste Medlem, som ikke var paa det rene hermed. Ordføreren for Valgloven, det var Krieger — siger saaledes — jeg skal tilføje Sidetallene, for at det ærede Medlem, om han har lyst, siden selv kan se efter —: „Det er fastsat, at Folketingskredsene skulle bestemmes omtrent efter Forholdet 1 til 14,000 i Stedet for efter Forholdet af 1 til 12,000“. Anden Forandring ser han ikke, at der er sket. Umiddelbart derefter siger saa et Medlem, nemlig Paludan Müller: „Det er ikke nok at vide omtrent, hvor mange Indbyggere der kommer paa hver Valgkreds“ — det kommer ogsaa an paa, hvorledes Fordelingen bliver, navnlig med Hensyn til By og Land. Dette var overhovedet det Spørgsmaal, som man ved Forhandlingen om Valgkredsene navnlig bestættigede sig med, idet man fra forskellige Sider frygtede stærkt for, at Købstæderne skulde blive forfordelte. Der var ogsaa fra en Mængde Købstæder indkommet Adresser, som gik ud paa f. Eks. at forandle, at Købstæderne kom til at vælge Repræsentanter for sig og ikke i Forening med